

Til Børne- og Ungdomsudvalget

08-03-2017

Sagsnr.
2017-0085939

Orientering om rapport om Skoleudvikling med fokus på sprog i al undervisning

Dokumentnr.
2017-0085939-1

Baggrund

I sommeren 2012 iværksatte Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (Det nuværende Undervisningsministerium) i samarbejde med 14 skoler ”Udviklingsprogrammet til styrkelse af tosprogede elevers faglighed”.

Sagsbehandler
Asger Hermansen

På BUU mødet den 30. maj 2012 tiltrådte udvalget indstilling vedr. faglig udvikling af ni udfordrede skoler i København. I den forbindelse besluttede BUU, at 7 skoler skulle deltage i ministeriets udviklingsprogram. De deltagende skoler blev identificeret på baggrund af ministeriets tilsyn med udviklingen af kvaliteten i folkeskolen, og for at deltage i udviklingsprogrammet skulle skolerne have mindst 40 pct. tosprogede elever og opfylde tre ud af fire kriterier vedrørende karakterer ved folkeskolens 9.-klassesprøver samt overgang til ungdomsuddannelse. Københavns Kommune har deltaget med syv skoler: Blågård Skole, Rådmandsgades Skole, Nørre Fælled Skole (tidligere Klostervængets Skole), Tingbjerg Skole, Bavnehøj Skole, Grøndalsvængets Skole og Ellebjerg Skole.

Udvalget blev den 19. november 2014 orienteret om status for skoleåret 2013-14. I september 2015 blev udvalget orienteret om første del af SFI's (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd) evaluering af udviklingsprogrammet.

Kernen i udviklingsprogrammet var et vedvarende fokus på sprog i al undervisning med det mål at løfte de to-sprogede elevers faglige resultater. Programmets indsatser samlede sig om tre spor:

1. Indsatser inden for efteruddannelse, implementering og organisering, der er tilpasset den enkelte skoles behov.
2. Særlig indsats for 7.-klasser, der gennemføres ensartet på alle 14 skoler. Her gennemgik alle dansk- og matematiklærere på 7. klassetrin bl.a. et kursus i dansk som andetsprog med indlagt aktionslæring (praksisnær kompetenceudvikling).
3. Fokus på ledelse på skoler med mange to-sprogede elever, projektstyring, forankring og medejerskab. Én til to personer fra ledelsen på hver skole deltog i en skolelederuddannelse for ledere på skoler med mange tosprogede elever.

De deltagende skoler er kendetegnede ved at have særligt krævende rammebetingelser med mange tosprogede elever og mange elever med

en svag socioøkonomisk baggrund. De udvalgte skoler er blandt dem, som har en svær opgave med henblik på at få løftet elevernes boglige færdigheder.

Slutrapporten, som er udarbejdet af SFI, belyser udviklingen over den treårige programperiode på områder, som berøres af udviklingsprogrammet, såsom lærernes kompetencer i dansk som andetsprog (DSA1) og udbredelsen af fokus på sprog i al undervisning. Rapporten viser endvidere udviklingen i de tosprogede elevers faglige resultater, faglige trivsel og motivation og undersøger, hvorvidt denne udvikling kan tilskrives udviklingsprogrammet.

Resultater fra udviklingsprogrammets første fase

De resultater evalueringen i SFI's første rapport (offentliggjort 17.09.2015) viste, er stort set identiske med resultaterne i den afsluttende rapport. Den viste helt overordnet, at det var svært at påvise, at der er sammenhæng mellem udviklingsprogrammet og udviklingen i den positive udvikling i de faglige resultater på de enkelte skoler, der deltog. Devalueringen pegede også på, at syv skoler i København særligt fremhævede aktionslæring som meget positivt, og at man nu arbejder på at implementere og forankre metoden på skolerne. Ifølge rapporten er det ikke udtryk for, at udviklingsprogrammets indsatser ikke på længere sigt kan have en effekt på elevernes faglige resultater, da rapporten kun er en første overvågning af udviklingen på de 14 skoler.

Slutrapportens konklusioner

Udviklingsprogrammet har ført til kompetenceudvikling af lærerne på skolerne i forhold til undervisning af tosprogede elever. En stor del af lærerne har blandt andet fået erfaring med aktionslæring, hvor man udvikler undervisningen ved at eksperimentere med og efterfølgende reflektere over forskellige undervisningssituationer.

Indsatsen har således god sammenhæng med den kompetencestrategi, der allerede arbejdes efter i Københavns Kommune, hvor der bl.a. lægges vægt på den praksisnære og lokale kompetenceudvikling knyttet til opgaveløsningen i den daglige praksis.

Rapporten viser også, at der på de 14 skoler generelt er sket en forbedring af de tosprogede elevers faglige resultater i dansk og matematik. Men rapportens effektanalyse viser, at andre sammenlignelige skoler har oplevet en tilsvarende positiv udvikling. Det er derfor ikke muligt at konkludere, at det er udviklingsprogrammet, der har ført til, at eleverne på de 14 skoler har fået bedre faglige resultater.

I lighed med rapportens konklusioner, er det også forvaltningens vurdering, at skolerne er i en positiv udvikling. Den positive udvikling

ses i form af styrket opfølgning på elevernes progression og større viden og forståelse for, hvad der skal til for at støtte de flersprogede elever. Forvaltningen kan ligesom rapporten ikke med sikkerhed sige, i hvilket omfang udviklingen skyldes udviklingsprogrammet – særligt da de pågældende skoler i samme periode og siden har indgået i en række andre indsatser og udviklingsprojekter.

I rapporten fremhæves også, at det kan have haft betydning for programmets resultater, at der i den undersøgte periode har været særlig turbulens på skoleområdet med lærerkonflikt, nye arbejdstidsaftaler, processen mod øget inklusion og folkeskolereformen. Der har i disse år været en særligt høj udskiftning af både det pædagogiske personale og skolelederne. En del af det pædagogiske personale, der er blevet efteruddannet som led i udviklingsprogrammet, er således ikke længere på skolen.

Fortsat indsats

Der vil fortsat skulle arbejdes med implementeringen af udviklingsprogrammets indsatser. For eksempel kan det tage tid, før kompetenceudvikling hos lærerne slår fuldt igennem i en ændret undervisning, og til at den fører til et mærkbart løft i elevernes faglige resultater. For aktivt at bruge af dansk som andetsprog i al undervisning skal skolerne arbejde helt anderledes, end de tidligere har gjort. Dette kræver en holdningsændring, som også tager tid.

Det er derfor vigtigt, også i årene fremover, at fastholde processen og målet med et vedvarende fokus på sprog i al undervisning. De deltagende skoler understøttes bl.a. gennem de årlige kvalitets- og supportsamtaler, forvaltningens generelle indsats på tosprogsområdet, opfølgning på kvalitetsrapporter og via de faglige handlingsplaner, som tre af skolerne for øjeblikket er omfattet af.